

Aan de raad

Samenvatting:

Het Memorymuseum wil op twee fronten uitbreiden. Ten eerste inhoudelijk: de functie van het Memorymuseum wordt toekomstgericht uitgebreid. De bedoeling is een Overijssels centrum voor educatie en debat te ontwikkelen. Hierbij wordt samengewerkt met verschillende organisaties. De tweede uitbreiding betreft een fysieke aanpassing van het gebouw, dat niet alleen een upgrade krijgt maar ook een uitbouw met ruimte voor meer educatieve programma's en een debatcentrum. Het streven is uit te groeien tot een provinciaal centrum voor educatie en debat rondom actuele thema's op het gebied van vrede en veiligheid.

Verschillende fondsen hebben financiering toegezegd. De Stichting Memorymuseum heeft de gemeente Hellendoorn om een bijdrage gevraagd van € 150.000,-. Daarnaast zijn LEADER, de Provincie Overijssel en het V-fonds om subsidie gevraagd.

Omdat we in deze plannen meerwaarde zien voor onze gemeente, stellen we uw raad voor de gemeentelijke bijdrage te leveren uit de Vrij Aanwendbare Reserve, op voorwaarde dat de andere partijen ook de aan hun gevraagde bijdrage leveren.

Opdracht:

Aanvraag van het Memorymuseum voor een bijdrage van € 150.000,- bestemd voor de uitbreiding van het museum.

Aanleiding:

Het Memorymuseum is in mei 2010 geopend in de voormalige bibliotheek in Nijverdal. De eigenaar van het pand, voorheen Woningstichting Hellendoorn (nu Reggewoon), stelde het pand om niet ter beschikking. De reacties over het museum waren direct positief en in korte tijd had het Memorymuseum naam gemaakt en zijn positie gevestigd. Binnen vijf jaar tijd werd een jaarlijks bezoekersaantal van ruim 16.000 genoteerd.

Bezoekers komen niet alleen uit de regio, ook toeristen vinden hun weg naar het museum. Daarnaast komen jaarlijks 2500 leerlingen van groep 8 van de basisscholen en 1000 leerlingen van het voortgezet onderwijs uit de wijde omgeving: zij doen actief mee aan de door het museum ontwikkelde educatieve programma's. Deze programma's worden inmiddels verder uitgewerkt met aandacht voor de Duitse grensstreek. Daarnaast is een lezingencyclus opgestart.

Er is een aantal ontwikkelingen gaande:

- er is een intensivering van de samenwerking met het Historisch Centrum Overijssel (HCO), het Overijssels Bevrijdingsfestival en het Informatiecentrum Canadese Begraafplaats in Holten (ICBH). De vier organisaties willen gezamenlijk een Overijssels centrum voor educatie en debat ontwikkelen;
- door gewijzigde wetgeving mag een woningstichting geen panden in bezit hebben zonder woonbestemming. Daardoor was het Memorymuseum genoodzaakt tot aankoop van het pand over te gaan;
- door de toenemende bezoekersaantallen en de plannen voor het ontwikkelen van een Overijssels centrum voor educatie en debat, bestaat de noodzaak het gebouw te renoveren en fysiek uit te breiden om ruimte te bieden aan educatieve programma's en het debatcentrum.

We zien duidelijk een meerwaarde voor onze gemeente van deze plannen. Een provinciaal debatcentrum en een Memorymuseum waarin wordt samengewerkt met de vier grote partijen op het gebied van herdenking en een verwachte verdubbeling van het aantal bezoekers is een

meerwaarde voor onze gemeente. In toeristisch opzicht wordt de gemeente Hellendoorn nog beter op de kaart gezet.

Het museum ligt in een directe omgeving van andere points of interest (ICBH, Rijkskamp Twilhaar, VI-site en onderduikershut) die te maken hebben met WOII. Het Memorymuseum is opgenomen in de Liberationroute. Een versterking van het museum leidt tot versterking van het toeristisch product oorlogsbeleving en vice versa.

Doelstelling:

Het Memorymuseum toekomstbestendig maken door het vestigen van een provinciaal eigentijds debatcentrum en het uitbreiden van de educatieve activiteiten. Door deze ontwikkeling kan het Memorymuseum een nog grotere publiekstrekker worden dan het al is, en kan het van een regionale speler een provinciale instelling worden.

Voorgestelde oplossingen:

Huidige situatie

Het Memorymuseum heeft nu al een sterke museale functie voor een wijde omgeving. Het is een organisatie met veel vrijwilligers en een financieel gezonde exploitatie. Jaarlijks trekt het tussen de 15.000 – 18.000 bezoekers. Er is een grote deelname van jongeren aan de educatieve programma's: 2500 basisschoolleerlingen en 1000 leerlingen van het voortgezet onderwijs. Het museum speelt een centrale rol in discussies over vrede en oorlog, o.a. in de regionale media. Er wordt nu al samengewerkt met het Historisch Centrum Overijssel, het Bevrijdingsfestival Overijssel en het Informatiecentrum Canadese Begraafplaats Holten.

Toekomstplannen

Deze samenwerking wordt verder geïntensiveerd met als doel een Overijssels centrum voor educatie en debat te ontwikkelen. De intentie is dat in het netwerk organisaties verenigd zijn uit alle domeinen die voor een brede verankering en zingeving voor de huidige samenleving nodig zijn.

Er zullen accenten worden gelegd op educatieve programma's voor leerlingen van het primaire, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Ook actuele kwesties, als migratie, vluchtelingen, polarisatie en populisme laten zich verbinden met thema's die in en rond WOII speelden. Daarmee wil het Memorymuseum nog sterker dan nu een actueel en eigentijds platform worden, voor alle generaties.

Het streven is en blijft gericht op het verder werven, selecteren en inzetten van zoveel mogelijk geschikte vrijwilligers. Deze mensen zullen ingewerkt, geschoold en begeleid moeten worden. In samenspraak met HCO en het ICBH zal professionele inzet georganiseerd worden waar noodzakelijk. Het uitgangspunt is een organisatie van vrijwilligers waaraan mede ter ondersteuning passende professionaliteit wordt toegevoegd.

De samenwerking tussen de vier organisaties krijgt de komende tijd een formeel karakter. Daarnaast heeft de provincie Overijssel HCO gevraagd in de periode 2017-2020 de samenwerking tussen verschillende partijen op gebied van WOII verder te versterken. Afgesproken is dat HCO daarvan de trekker is.

Leader en andere fondsen

Dit plan is als LEADER waardig beoordeeld. Dat betekent dat de initiatiefnemers hun aanvraag voor LEADER subsidie mogen indienen. Zoals gebruikelijk dient de gemeente te co-financieren (€ 25.000,-) om voor een bijdrage van maximaal € 100.000,- in aanmerking te komen. De gevraagde gemeentelijke bijdrage van € 150.000,- is inclusief die cofinanciering.

Verder heeft het V-fonds een bijdrage van 1 miljoen euro toegezegd, vraagt het Memorymuseum aan de provincie Overijssel € 300.000,- en draagt het Memorymuseum zelf € 100.000,- bij.

Om de gemeentelijke bijdrage te dekken gaat de voorkeur uit naar de Vrij Aanwendbare Reserve (VAR) om de volgende redenen. De lopende begroting heeft geen ruimte om dit budget te kunnen dekken en een verruiming van de 1/3-regeling heeft een nadelige precedentwerking voor

toekomstige aanvragen. Tenslotte is de aanvraag zo bijzonder van aard dat de VAR de juiste optie is.

Gezegd moet worden dat de financieringspositie van de gemeente nog steeds niet op niveau is. In dat verband moeten we dus kritisch kijken of aanvulling van de algemene reserves mogelijk is.

Een bijdrage aan het Memorymuseum wordt ambtelijk van belang geacht. Wel wijzen wij er op dat bij de integrale afweging van de begroting 2018 e.v. het onderdeel 'gemeentelijke cofinanciering in LEADER-projecten' prioriteit 3 heeft meegekregen en daarmee niet is gehonoreerd. Vanuit team Financiën en Control betekent dit voorstel zeker niet dat de integrale afweging nu moet worden herzien op andere onderdelen en dat er ruimte is om andere voorstellen te honoreren vanuit reserves. Er is dus nadrukkelijk sprake van een bijzondere situatie die rechtvaardigt dat er een bijdrage uit de Vrij Aanwendbare Reserve wordt gedaan.

Burger- en overheidsparticipatie:

Het museum is destijds ontstaan vanuit een particulier initiatief. Afgelopen jaren is het museum mede door de vele vrijwilligers (75) uitgegroeid tot een succes. Deze nieuwe stap die nu is gezet met de aankoop (waarvoor de stichtingsleden zich als particulier garant hebben gesteld) van het pand en de plannen om het verder te ontwikkelen en samen te werken met andere organisaties geeft een nieuw elan aan de Hellendoornse samenleving. Het Memorymuseum is onlangs verkozen tot het derde leukste ANWB uitje van Overijssel. Dit is dus een voorbeeld van overheidsparticipatie ten top.

Communicatie:

Het Memorymuseum trekt samen op met de partners om de fysieke en inhoudelijke uitbreiding te realiseren en communiceert zelf over de plannen met betrokkenen en inwoners.

Effecten meten:

Het Memorymuseum verwacht na de voltooiing een verdubbeling van het aantal bezoekers te kunnen trekken.

Planning:

De opening is gepland op 5 mei 2019. Vanaf dat moment start een programma met activiteiten in de opmaat naar 75 jaar vrijheid in Overijssel.

Concept Besluit:

- a. Een bijdrage beschikbaar stellen van € 150.000,- uit de vrij aanwendbare reserve (VAR);
- b. De bijdrage beschikbaar stellen onder de voorwaarde dat ook de andere partners de gevraagde bijdrage toekennen.

Nijverdal, 20 februari 2018

Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

drs. R.J.P. Willemsen, wnd,

de burgemeester,

mevr. A.H.Raven BA,

Advies commissie(s):

De commissie algemene bestuurlijke zaken en middelen stemt ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad van 13 maart 2018.

Nr. 18INT00412

Nijverdal, 13 maart 2018

Aldus besloten,

De raad van Hellendoorn,

De griffier,

mevr. drs. K. Zomer

de voorzitter,

mevr. A.H. Raven BA

Bijlagen:

18INK00931 (projectplan)

18INK01079 (impressie)